

ÇOCUĞUMA NELER OLUYOR? -ÖN ERGENLİK-

Sevgili anne-babalar;

Çocuklarımız artık ergenlik diye bilinen döneme girmek üzereler.

Çocuklarımızın içinde buldukları bu dönem "ön ergenlik dönemi"olarak geçer. Bu dönemdeki çocuk, kendini her yönüyle tanımak için büyük çaba harcar. Bu anlamda ön ergenlik dönemi çocuğun kendini tanımlamaya ve kimliğine kavuşmaya başladığı bir dönemdir. Bu dönemde hem okul hem de aile olarak çocuğumuzun ihtiyaçlarını doğru şekilde tespit etmeyi ve onların bu hassas dönemi hem fizyolojik hem de psikolojik olarak en sağlıklı şekilde geçirmelerini amaçlamaktayız.

Bu amaca ulaşmak için, bültenimizin siz velilerimize yol gösterici olması dileğiyle...

*Eyüboğlu Eğitim Kurumları
Kolej ve Fen Lisesi Rehberlik Birimi*

Çocuğunuzun, sizi değişimleriyle şaşırtacağı bir döneme girdiniz. Bu dönem, çocuğunuzda bedensel, psikolojik, sosyal ve bilişsel değişimlerin başladığı bir dönemdir. Artık çocukluk bitmiş, gençlik dönemine giriş başlamıştır. Bu dönemde; fiziksel olarak kız, erkek farklılıkları gözle görülür şekilde oluşmaya başlar. Bedenindeki değişimleri fark eder ve yavaş yavaş bu değişimlere uyum sağlamaya çalışır. Bu dönemdeki gençler, kendileri ve çevreleriyle aşırı ilgilidirler. Cinsellikle ilgilenmeye başlarlar. Bir kahramana veya ünlü bir yıldızla aşırı sevgi ve hayranlık duyarlar.

Kemik, kas koordinasyonu tam olarak sağlanamadığı için sakarlık ve hatta beceriksizlikler artmaya başlar.

Gençlik döneminin başlamasına rağmen oyuna olan ilgi hala devam etmektedir. Kurallı oyunlar tercih edildiği halde, ailenin koyduğu kurallardan yakınmalar başlar. Belli bir gruba kabul edilme ve gruba dahil olma çocuk için çok önemli olmaya başlar. Başarısızlık ve hata yapmaya karşı daha duyarlı hale gelir. Buna bağlı olarak arkadaş eleştirisi çocuğu eskisine kıyasla daha çok etkilemeye ve üzmeye başlar. Sınıf içi yapılan toplu etkinliklerde, hata yapma korkusuna bağlı olarak sorun yaşayabilir. Kendinden küçükleri ve yanlışlıklar yapanları bazen acımasızlık boyutuna varabilecek şekilde eleştirirler.

Her ne kadar aileden uzaklaşmalar başlasa da aile desteği her zaman olduğu gibi bu dönemde de çok önemlidir, aileden, arkadaşlarından ve çevreden gelen ödül beklentisi hala yüksektir.

Bilişsel gelişimle doğru orantılı olarak sorunları çözme gücü artar. Bireysellik ön plana çıkmaya başladığı için, yenilik arayışı içinde birey olabilme ve kabul görebilme önem kazanır.

Dikkat eksikliği artabileceği için derslerde başarısızlıklar görülebilir. Ayrıca dönem özelliği olan vurdumduymazlık da kendi sorumluluklarını almayı

zorlaştırabileceği için, ders notlarındaki düşüğe neden olabilir. Kararsız görünmelerinin altında yaş dönemi özelliği olan düşünmeden hareket etmeleri yatar. Çabuk öfkelenmeleri, değişken olan uysallıkları, gururlu yapıları, doğal ve ani tepki vermeleri duygusallıklarına bağlanabilir. Önceki dönemlere göre daha meraklı ve konuşkandırlar.

Her ne kadar kişilik özellikleri bazı durumları farklılaştırırsa da ön ergenlik döneminin genel özellikleri belirtilen şekildedir. Fakat televizyon ve internet kullanımının yaygınlaşmasıyla çocuklar ön ergenlik dönemlerini anne-babalarından hatta abla ve abilerinden farklı yaşıyorlar. Karşılaştıkları her şeyi yüksek sesle dile getiriyor, yetişkinliğe adım atmaktan korkmuyorlar. Üstelik bu dönemde yaşadıkları öfke ve hırçınlıklarının nedenini ön ergenlik dönemine bağlayarak, içinde buldukları yaş dönemini mazeret olarak gösterebiliyorlar.

Ön ergenlik dönemi, çocukların hayatını etkileyebilecek, kişilik oluşumlarının hız kazandığı bir dönemdir. Dönem özeliği itibariyle meraklı olan bu kuşak, televizyon ve internet kullanıcılığının yaygınlaşmasıyla merak ettiği her şeyden haberdar olabiliyor. Vücutlarında ve duygusal durumlarında meydana gelen veya gelecek olan değişiklikler hakkında bilgi sahibi olabiliyorlar. Teknolojinin ilerlemesiyle, bu döneme bakışta toplumsal değişimler de yaşıyor.

Eskiden çocuğun kapalı, kendi içinde geçirdiği bu dönem, daha rahat bir şekilde paylaşılan ve ifade edilen hatta gençler tarafından övünülerek anlatılan bir olay halinde yansıtılıyor. Çocukların erken yaşta yaşadıkları bu değişimin bir başka değişim nedeni de beslenme alışkanlıklarının çeşitlenmesi olarak da görülebilir.Çocukta meydana gelen değişimler, anne-babayı korkutmamalıdır. Dikkat edilmesi gereken en önemli nokta; çocuğun artık büyüyor olduğunu, farklı zevkleri olabileceğini ve hatta kendine zarar verebilecek nitelikte değilse isteklerinin bazılarını kabul etmektir. Anne-babalar bunu gerçekleştirirlerse, çocuk ön ergenlik dönemini üstüne gelinmemesi için mazeret olarak kullanmaktan vazgeçecektir. Çocuğun, kendine ve çevresine zarar verebilecek bir davranışını

engelleyebilmesi için anne-babanın çocuğu gözlemlemesi ve tanınması gerekmektedir. Anne-babanın, çocuğun farklı yönlerini görebilmesi için, çocukla iyi bir iletişim içinde bulunması ve çocuğa model olması gerekmektedir. Ön ergenlik dönemindeki çocuğun sosyal yönden sorumluluklarını öğrenmesi ve davranışlarına rehberlik edebilecek değerleri kazanabilmesi için ailenin yardımına ve modelliğine ihtiyacı vardır. Çocuk, anne-babanın onu desteklemediği fikrine ulaşırsa bu, çocuğun iç çatışmalar yaşamasına neden olabilir. Ön ergenlik dönemi çocuk için olduğu kadar anne-baba için de zor bir dönem olabilir.

ÖN ERGENLE İLETİŞİM...

Bu dönemin her iki taraf için de daha kolay geçebilmesi için çocuğun anne-babasına olan güven duygusunu geliştirmesi gerekmektedir. Aile içinde çocuğa yansıtılabilecek farklı tutumlar ergendeki kararsızlık ve tutarsızlığı arttırabilir.

Anne-baba, çocukla iletişim kurarken ve onu eleştirirken kendi değerlerine göre değil çocuğun değerlerine göre, kendi içinde değerlendirmelidir. Ön ergenlik dönemindeki çocukların en hassas oldukları noktalardan biri de yaşlıları veya diğerleriyle kıyaslanmaktır.

Ön ergenle iletişim kurarken dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta ise, ona anlaşıldığının hissettirilmesidir. Bu dönemdeki çocuk, dinlenilmek, anlaşılacak ve desteklenmek ister. Bunun en etkili yolu ise anne-baba için aktif dinlemedir.

ANNE-BABALARA ÖNERİLER:

- ❖ Çocuğunuzla ilgili sorunları başkalarının yanında değil, o yalnızken paylaşın. Bir anda birden çok sorunu dile getirmeyin.
- ❖ Sorunları, kendinizi onun yerine koyarak, onun bakış açısından görmeye çalışın.
- ❖ Sadece yanlışlıklarını değil, doğru davranışlarını da yakalayarak onunla paylaşın.
- ❖ Yoğun zamanlarınızda çocuğunuza ayıracak vaktiniz yoksa bu durumu ona iletin ve uygun, ortak zaman yaratmaya çalışın.
- ❖ Arkadaşlığın çok önemli olduğu bir dönemde, çocuğunuzu daha iyi tanımak için arkadaşlarını ve ailelerini tanımaya çalışın. Ona arkadaşça yaklaşın. Arkadaşlarının yanlışlıklarını görmesine imkan ve zaman tanıyın.
- ❖ Çocuğunuzu bir birey olarak değerlendirin. Onu çocuk yerine koymayın. Kendi duygu ve düşüncelerini ifade etmesine olanak verin.
- ❖ İletişim kurarken, onu dinlediğinizi ve anladığınızı iletin. Bu onun kendini değerli hissetmesini sağlayacaktır.
- ❖ Ani iniş-çıkışlarının ve öfkelenmelerinin, size veya etrafındakilere karşı bir tepki olmadığını kabul edip bunun bir yaş dönemi özelliği olduğunu benimseyin. Bu gibi durumlarda ona fırsat verirseniz daha kısa sürede sakinleştiğini göreceksiniz.
- ❖ Kendine güveni olmayan konularda ona destek verin, başarabileceğini veya

başarılı olduğu diğer yönleri gösterin. Onu destekleyerek teşvik edin.
Çocuğunuza yargılayıcı ve suçlayıcı davranırsanız, onunla iletişiminizi
kopararak kendinizden uzaklaştıracadığınızı hatırlayın...

**UNUTMAYIN Kİ DÜNYADAKİ EN BÜYÜK GÜÇ
TAKDİR EDİCİ SÖZLERDİR...**

KAYNAKLAR:

Yavuzer, Haluk. Çocuk Psikoklojisi. Remzi Kitabevi, İstanbul, 1992.

Cücelođlu, Dođan. İnsan ve Davranışı. Remzi kitabevi, İstanbul, 1991.

Dökmen, Üstün, İletişim Çatımaları ve Empati, Sistem Yayıncılık, İstanbul,2002.